

Handreiking SOK 3.0 Verhardingen

CONCEPTVERSIE

Inleiding

Deze handreiking voor de SOK-Verhardingen biedt ondersteuning voor de SOK-aannemers, opdrachtgevers en projectteams van de Gemeente Amsterdam bij de totstandkoming van de Nadere Overeenkomsten onder het contract AI 2026-0001 Samenwerkingsovereenkomsten 3.0 Verhardingen.

Deze handreiking bevat de volgende onderwerpen:

1. Doel van deze handreiking;
2. Segment en perceelindeling;
3. Processchema SOK: Intakeproces;
4. Processchema SOK: Voorbereidingsfase;
5. Processchema SOK: Uitvoering & oplevering;
6. Escalatiemodel
7. KPI's en verbetering;
8. Emissieloos werken, Circulariteit & Emissietool
9. Uitgangspunten Eerlijke prijs
10. Rolhouders SOK-team

11. Handige links

1 Doel van deze handreiking

Het doel van deze handreiking is het bieden van een praktische en eenduidige toelichting op de toepassing van de Samenwerkingsovereenkomst Verhardingen (SOK 3.0) en de wijze waarop Nadere Overeenkomsten (NOK's) tot stand komen, worden uitgevoerd en geëvalueerd.

De handreiking ondersteunt opdrachtgevers, projectteams en SOK-aannemers bij het doorlopen van het primaire proces binnen de samenwerkingsovereenkomst: van intake en gezamenlijke voorbereiding van een Nadere Overeenkomst tot en met de uitvoering, evaluatie en continue verbetering.

Met deze handreiking wordt beoogd:

- de processen en rollen binnen de SOK inzichtelijk te maken voor zowel interne gebruikers als marktpartijen;
- uniformiteit te creëren in de wijze waarop Nadere Overeenkomsten worden voorbereid, geprijsd, uitgevoerd en beheerd;
- projectteams en aannemers praktische handvatten te bieden voor samenwerking volgens de leidende principes van de SOK, waaronder transparantie, samenwerking en het realiseren van een eerlijke prijs;
- bij te dragen aan een efficiënte uitvoering van verhardingswerkzaamheden in de openbare ruimte, met aandacht voor duurzaamheid, emissieloos werken en circulair materiaalgebruik.

De handreiking vormt daarmee een praktische aanvulling op de contractdocumenten en de inkoopstrategie van de SOK. Waar de contractdocumenten de formele kaders en verplichtingen beschrijven, biedt deze handreiking een nadere toelichting op de processen, werkwijzen en hulpmiddelen die nodig zijn om de samenwerking in de praktijk effectief vorm te geven.

De samenwerkingsovereenkomsten veranderen op zichzelf niets aan de bestaande processen voor de voorbereiding van een maaiveldproject, de kwaliteitsnormen, Amsterdamse processen en regelingen of de rechtsverhoudingen volgens de [UAV 2012](#). Kennis hiervan wordt vanzelfsprekend geacht en een voorwaarde voor het succesvol gebruik van de Samenwerkingsovereenkomsten (zie ook hoofdstuk 11 voor handige links). De vereiste aanpassing in houding en gedrag vergt in veel gevallen nog wel de nodige aandacht van opdrachtgever en SOK-aannemer. De samenwerkingsovereenkomst tracht invulling te geven aan de doelstellingen van de herziene marktstrategie van de gemeente Amsterdam.

2 Segment en Perceelindeling

De SOK 3.0 is onderverdeeld in het segment elementenverhardingen en het segment asfaltwerken. Beide segmenten strekken zich uit over alle 25 [beheergebieden](#) van de gemeente Amsterdam. Het westelijk havengebied, de Coenhaven/Minervahaven, het Amsterdamse bos en de Schinkelpolder maken ook onderdeel uit van deze overeenkomst. Deze zijn geen onderdeel van de 25 beheergebieden van de gemeente Amsterdam.

Perceel	Beheergebieden + overige geografische percelen	SOK-aannemer
<u>Elementenverhardingen</u>		
1 – Noord	Oud Noord, Noord West , Noord Oost	
2 – Zuid	Oud-Zuid, de Pijp, Rivierenbuurt, Buitenveldert, Zuidas	
3 - Oost	Oud Oost, Indische buurt, Oostelijk Havengebied, Watergraafsmeer, IJburg, Zeeburgereiland, Bijlmer Centrum, Bijlmer West	
4 - Zuidoost	Bijlmer Oost, Gaasperdam, Driemond, Weesp	
5 - Nieuw-West A	Sloterdijk Nieuw-West, Geuzenveld, Slotermeer, Westelijk Havengebied	
6 - Nieuw-West B	Osdorp, De Aker, Sloten, Nieuw Sloten, Slotervaart	
7 - West	Bos en Lommer, Oud West, De Baarsjes, Westerpark, Coenhaven/Minervahaven	
8 – Centrum	Centrum West, Centrum Oost	
<u>Asfaltwerken</u>		
9 - Oost	Oud Oost, Indische buurt, Oostelijk Havengebied, Watergraafsmeer, IJburg, Zeeburgereiland, Amstel Businesspark, Sportparken en volkstuinen Diemen, Bijlmer-Centrum, Bijlmer-Oost, Bijlmer-West, Gaasperdam Driemond, Weesp	
10 - West	Bos en Lommer, Oud West, De Baarsjes, Westerpark, Sloterdijk Nieuw-West, Geuzenveld, Slotermeer, Osdorp, De Aker, Sloten, Nieuw-Sloten, Slotervaart, Coenhaven/Minervahaven	
11 - Noord	Noord West, Oud Noord, Noord Oost, Westelijk havengebied	
12 - Centrum/Zuid	Centrum-Oost, Centrum-West, Oud Zuid, De Pijp, Rivierenbuurt, Buitenveldert, Zuidas, Sportpark 't Loopveld, Amsterdamse Bos, Schinkelpolder	

3 Processchema SOK: Intakeproces

Bijlage 1 bevat het processchema van de SOK. Dit schema is opgedeeld in drie onderdelen: het intakeproces, het voorbereidingsproces en het uitvoering & opleveringsproces.

Bij dit hoofdstuk van de handreiking geven we een beschrijving van het intakeproces.

De registratie van de nadere overeenkomsten vindt plaats in twee verschillende systemen.

- Voor de operationele kant maken we gebruik van VISI.
- Voor de financiële kant maken we gebruik van AFIS.

We hebben met het VISI-team een intakeproces ingericht in VISI. Hierin worden door het SOK-team de intakes verwerkt, er wordt tevens een VISI omgeving aangemaakt voor de voorbereidingsfase. De link naar het intakeformulier is hier te vinden [<LINK TOEVOEGEN>](#).

We toetsen of het project voldoet aan de scope van de overeenkomst en indien dit het geval is krijgt het projectteam een AI-nummer toegewezen en wordt de contactinformatie van de aannemer gedeeld.

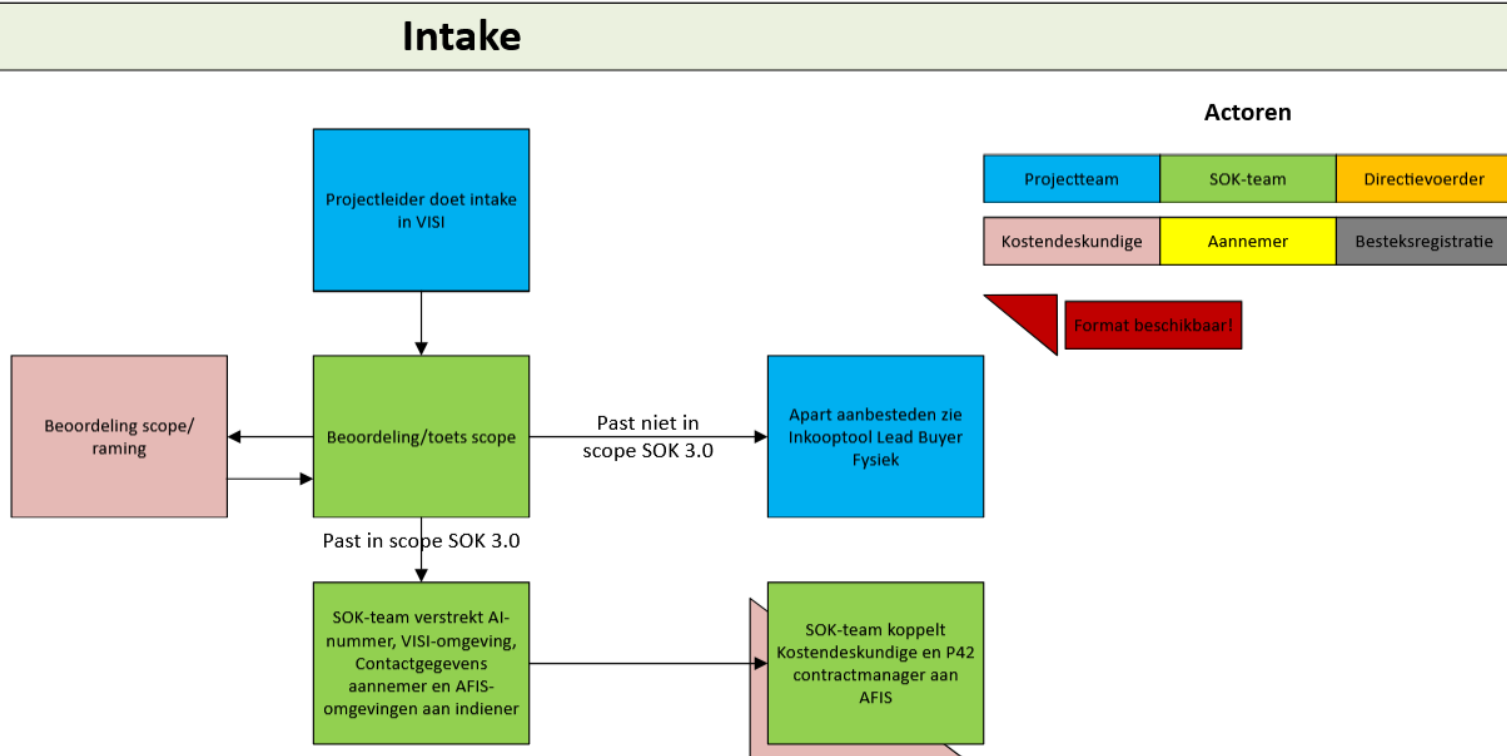
Mocht het project niet voldoen aan de scope van het contract zullen wij intern het projectteam doorverwijzen binnen onze afdeling zodat er geholpen kan worden om rechtmatig in te kopen.

LET OP we adviseren projectteams altijd zo vroeg mogelijk de aannemer te betrekken bij het project. Hierbij is het relevant in hoeverre de scope vaststaat. Een aannemer hoort liever een jaar van tevoren dat er volgend jaar waarschijnlijk een opdracht van ca. scope X zijn kant op komt dan dat hij hier enkele maanden of weken van tevoren mee wordt geconfronteerd.

Zodra de scope dus vaststaat adviseren wij altijd het intakeformulier in te vullen in VISI.

Processchema SOK-verhardingen

Processtappen en actoren Gemeente Amsterdam

Figuur 1, intakeproces

4 Processchema SOK: Voorbereidingsproces

Gezamenlijke voorbereiding

Het verschil met traditionele werken zit hem in het feit dat de opdrachtgever en zijn projectteam en de SOK-aannemer telkens gezamenlijk in een soort bouwteam de Nadere Overeenkomsten voorbereiden. De opdrachtgever blijft te allen tijden penhouder van de Nadere Overeenkomst. De samenwerking in de voorbereidingsfase resulteert in een Nadere Overeenkomst die door beide partijen volledig is doorgrond om te komen tot een zo efficiënt mogelijke uitvoeringswijze waarbij duidelijk is vermeld hoe de risico's in de uitvoeringsfase zijn verdeeld. Dit heeft ten doel de omgevingshinder en de faalkosten in de uitvoeringsfase te beperken en zoveel mogelijk invulling te geven aan de duurzaamheidsdoelstellingen.

Een tijdige kick-off tussen projectteam OG en de SOK-aannemer is essentieel. Voor een Nadere Overeenkomst van gemiddelde omvang is een doorlooptijd van de voorbereidingsfase van minimaal 16 weken al gebruikelijk. Dit is dan nog exclusief alle vooruitlopende benodigde projectbeheersing en managementtaken, onderzoeken (bodem, asfalt, enz.), Aeries-berekening, vergunningen en Amsterdamse procedures (bijv. Toetsteam mobiliteit/WWU/Wenstracé K+L). De SOK-aannemer is niet verplicht een Nadere Overeenkomst te sluiten indien er niet voldoende voorbereidingstijd beschikbaar is om het werk projectmatig voor te bereiden **<Artikel toevoegen>**.

Een opdrachtgever vraagt een SOK-aannemer tijdens het kick-off gesprek een integraal BLVC-plan op te stellen voor het uit te voeren werk. De Opdrachtgever wil met dit plan de WIOR-procedure doorlopen en het stuk in de WWU-behandelen. De WWU brengt een aantal eisen die leiden tot aanpassingen van de opdrachtgever. In de definitieve BLVC-plan wordt de SOK-aannemer geconfronteerd met maatregelen die zeer kostenverhogend en wat hem betreft onlogisch zijn.

De opdrachtgever legt de voorgenomen fasering (concept BLVC-plan) ter tafel en geeft toelichting op de keuzes die tot dan toe zijn genomen. Opdrachtgever en SOK-aannemer organiseren een sessie om de (uitvoerings)risico's en optimalisaties te inventariseren. Opdrachtgever verwerkt deze in het BLVC-plan en doorloopt de WIOR procedure. Bij de behandeling in de WWU-commissie verzoekt de Opdrachtgever de SOK-aannemer als gelijkwaardige partner deel te laten nemen aan de behandeling van het concept-BLVC-plan. De SOK-aannemer informeert de WWU-commissie terstond over de impact van de eisen en wensen die door de WWU worden ingebracht. De aanpassingen die worden gedaan zijn volgbaar en logisch voor alle betrokkenen. De kosten voor de BLVC-maatregelen zijn voor de Opdrachtgever herleidbaar en onderbouwt.

AFIS

Nu het belang van de gezamenlijke voorbereiding genoemd is zullen we verder kijken naar de stappen die gezet dienen te worden. Als de intake verwerkt is worden er in AFIS twee omgevingen klaargezet door het SOK-team. Één voor de voorbereidingsfase en één voor de uitvoeringsfase. Het projectteam dient deze contractwerkruimtes zelf te publiceren. Dit is zo geregeld omdat bij de intake nog niet duidelijk is wat de omvang is van de opdracht gaat zijn.

VISI

Zodra de intake heeft plaatsgevonden is er een VISI omgeving aangemaakt voor het projectteam. Het is de bedoeling dat deze VISI omgeving gedurende het voorbereidingsproces wordt gevuld met de relevante stukken. Op welk moment de aannemer toegang heeft/aangesloten is aan de VISI omgeving dient afgestemd te worden binnen het projectteam. Bij complexere werken is het raadzaam om de aannemer vroeg te betrekken.

LET OP zodra er over wordt gegaan naar de uitvoering wordt de VISI omgeving omgezet. Dit is het moment dat de directievoerder verantwoordelijk is voor de VISI omgeving. Directievoering en toezicht neemt de VISI omgeving niet over op het moment dat deze niet compleet is. Dit heeft tot gevolg dat zij hun taken dus ook niet kunnen uitvoeren. Hier [<LINK TOEVOEGEN>](#) is een checklist te vinden voor het projectteam. Deze checklist dient doorlopen te worden en pas als deze compleet is ingevuld kan de VISI omgeving worden overgenomen.

Processtappen projectteam

Zodra het AI-nummer is toegekend en de omgevingen zijn klaargezet is het zaak dat het projectteam contact opneemt met de aannemer. Aan de start van de voorbereidingsfase wordt in een demarcatielijst beschreven wie welke taak in het voorbereidingstraject op zich neemt. Gebruik dit format, en vul deze lijst in. Dit helpt namelijk om afspraken te kunnen maken over de omvang van de engineeringsoopdracht die bij de aannemer kan worden uitgevraagd. Vervolgens dient het projectteam een engineeringsoopdracht te geven aan de aannemer zodat zij de voorbereidende werkzaamheden kunnen uitvoeren.

Voor deze engineeringsoopdracht is geen verkort gunningsbesluit benodigd. Een onderbouwing van de aanbidding is wel benodigd en deze dient te worden toegevoegd aan de VISI omgeving.

Opstellen risicoanalyse & bestek

Ongeacht de omvang van de opdracht dient er een risicoanalyse te worden ingevuld door het projectteam samen met de aannemer. Wat zijn de risico's, hoe zijn deze ondervangen in het proces en wat wordt er gedaan als er een risico optreedt. Ook deze risicoanalyse dient in VISI te worden toegevoegd.

Bij het vormen van een Nadere Overeenkomst blijft het kwaliteitsmanagementsysteem en de Amsterdamse regels de basis voor het interne proces van initiatief tot oplevering. Dat betekent dat voor werken vanaf €50.000,- elke Nadere Overeenkomst in een RAW-bestek conform het Amsterdamse RAW-moederbestek uitgewerkt wordt. Voor opdrachten < € 150.000,- wordt geadviseerd gebruik te maken van het Format Kleine Opdrachten. In de uitvoeringsfase worden de rechtsverhoudingen tussen opdrachtgever en SOK-aannemer zodoende bepaald door de Uniforme administratieve voorwaarden 2012 (UAV 2012). Met het RAW-bestek of het Format Kleine Opdrachten zijn tevens de relevante kwaliteitsnormen en Amsterdamse bepalingen en regelingen ondervangen. Denk bijvoorbeeld aan inkoop van Puccini-materialen bij Logistiek, verkeersmaatregelen, afvoer van vrijkomende materialen, etc.. Een Nadere Overeenkomst op basis van offertes en voorwaarden van de SOK-aannemers wordt om die reden afgeraden.

De opdrachtgever is te allen tijde verantwoordelijk voor de inhoud van het bestek, tekeningen en bijbehorende documenten (par 5 lid 2 UAV 2012) en stelt zodoende het bestek samen. De SOK-aannemer krijgt daarbij altijd de gelegenheid om elke conceptversie en de bijbehorende tekeningen evenals de opzet van het BLVC-plan tijdig te doorgronden, te becommentariëren en te voorzien van (verbeter)suggesties. Indien dit om substantiële uren en werkzaamheden gaat adviseren we dus om dit in een engineeringsoopdracht vorm te geven. De SOK-aannemer voorziet ten minste in

aanvullingen en suggesties die toezien op de duurzaamheidsambities, de projectdoelstelling en het efficiënt kunnen uitvoeren van het werk.

Aeriusberekening & invulling emissietool

Op het moment dat het bestek is afgerond dient er een [Aeriusberekening](#) te worden gemaakt door de aannemer. Deze berekening is nodig om het bestek te ontgrendelen. Deze berekening dient dus te worden gemaakt op basis van het concept bestek. Hierbij dienen de eisen uit het contract in acht te worden genomen en de afspraken die project specifiek zijn gemaakt over de inzet van materieel.

Parallel aan het invullen van de Aeriusberekening dient ook de [emissietool](#) te worden ingevuld door de aannemer. Als het project is afgerond dienen zowel de Aeriusberekening alsook de emissietool te worden gecontroleerd. Deze dienen dan aangepast te worden op basis van de werkelijke inzet van het materieel en de mate van hergebruik.

Bestektoets door Besteksregistratieteam (BERT)

Bij een Nadere Overeenkomst waarvoor een RAW-bestek is opgesteld dient het bestek te worden getoetst door team Bestekregistratie dit is een stap die is ingebouwd in VISI. De toets en ontgrendelcode voor het bestek zal dus ook op die manier worden verstrekt. Mochten er vragen zijn kunnen deze gestuurd worden naar bestekregistratie.ib@amsterdam.nl. Het bestekregistratieteam zal het RAW-bestek toetsen op juiste toepassing van de Amsterdamse regels en de RAW-systematiek. Deze toets ontnemt het projectteam overigens niet van deze verplichting om vooraf zelf een collegiale toets op de compleetheid en kwaliteit van het RAW-bestek te laten verrichten. Indien de ontgrendelcode is verstrekt kan de SOK-aannemer zijn definitieve kostenopgave opstellen.

Prijsvorming

Als het bestek definitief is kan de aannemer de opdracht 'afprijzen'. Hierbij maakt de aannemer gebruik van de stadsbrede tarievenlijst. Hierbij dient de productie te worden toegelicht zodat deze transparant en uitlegbaar is als we deze vergelijken met de producties die bij de inschrijving van de aannemer zijn genoemd voor de veel voorkomende werkzaamheden.

Deze producties zijn terug te vinden in de sharepoint map van de betreffende aannemer.

Toets Kostendeskundige

<Proces volgt later>

Toets sluiten Nadere Overeenkomst

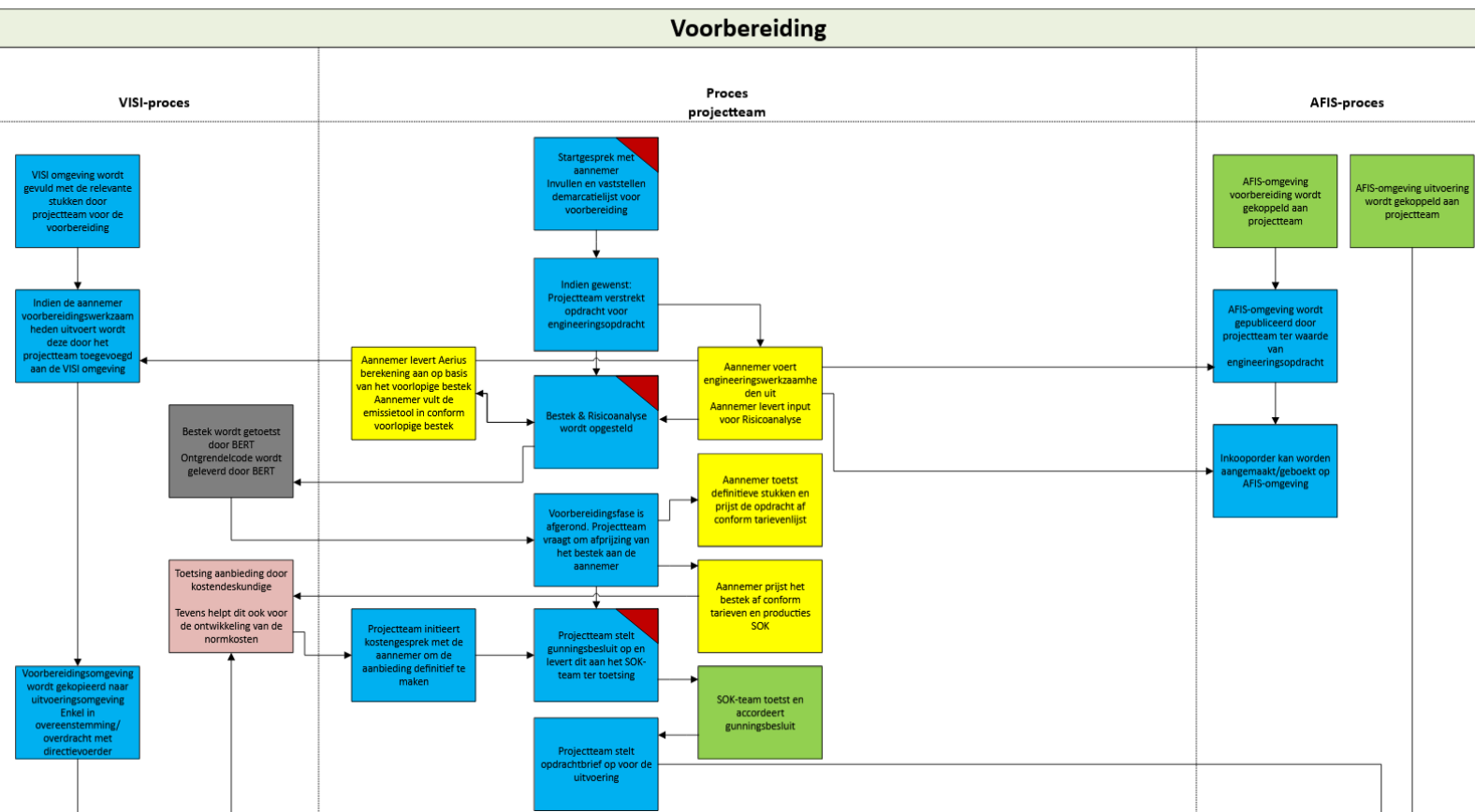
Bij nadere overeenkomsten > € 150.000,- dient de definitieve Nadere Overeenkomst en de bijbehorende Kostenopgave van de SOK-aannemer te worden voorgelegd bij de SOK-manager. Alleen na het akkoord van de SOK-manager kan de opdrachtgever de opdrachtbrief voor de Nadere Overeenkomst verstrekken.

Het verzoek tot het starten van de Nadere Overeenkomst bij het SOK-team vindt plaats in VISI.

<Update format en processtap in VISI>

Opdrachtverstrekking

Als alle processtappen zijn doorlopen kan het projectteam de opdracht verstrekken aan de aannemer en is de voorbereidingsfase afgerond.

Figuur 2, voorbereidingsproces

5 Processchema SOK: Uitvoering & Oplevering

Overdracht VISI omgeving naar Directievoering

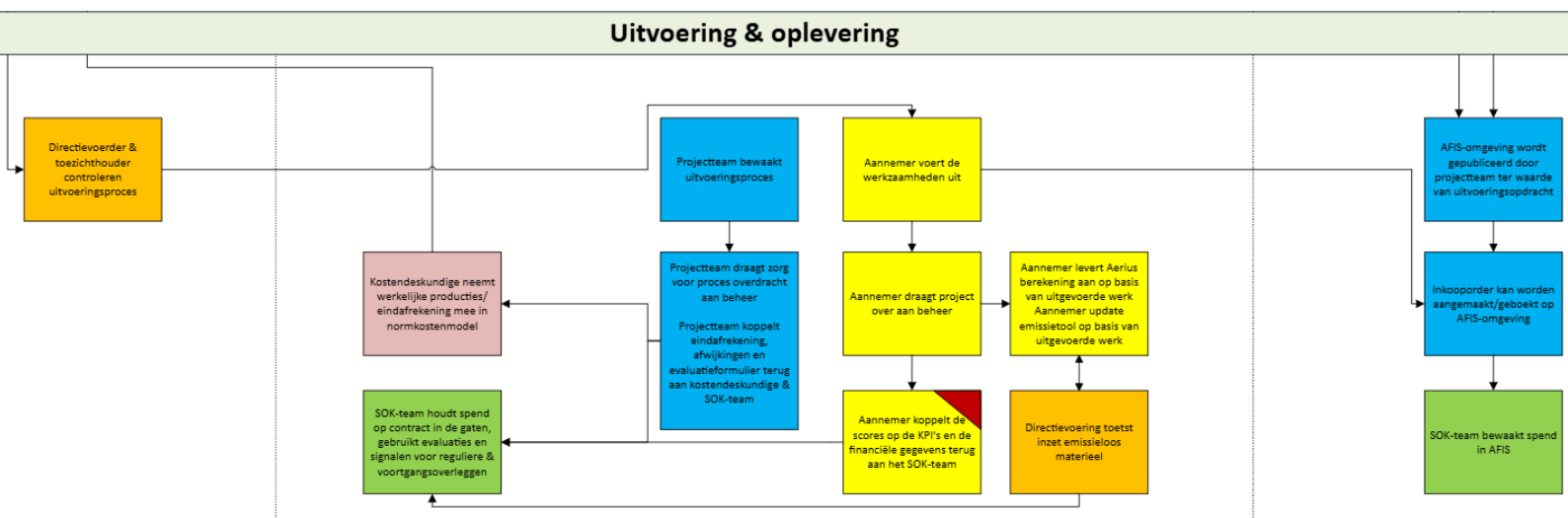
Zoals eerder in het proces genoemd wordt de VISI omgeving, mits compleet, overgedragen aan de directievoerder. Deze controleert het uitvoeringsproces.

Uitvoering werkzaamheden

De uitvoering van de werkzaamheden door de aannemer worden bewaakt door het projectteam. De afspraken dienen gemonitord te worden, en wijzigingen dienen geregistreerd te worden conform de normale werkwijze van de gemeente Amsterdam. Op het moment dat de uitvoering is afgerond wordt het project overgedragen aan beheer. Dit dient vooraf te zijn afgestemd middels het BAP proces.

De aannemer kan vervolgens de Aeriusberekening toetsen op de uitvoering. Ook de emissietool dient te worden bijgesteld op basis van de werkelijke gegevens. De directievoerder zal hierbij de ingevulde emissietool steekproefsgewijs toetsen. Het SOK-team heeft halfjaarlijks overleg met de aannemers over de KPI's met daarbij de bijbehorende financiële gegevens. Deze dienen door de aannemer te worden aangeleverd.

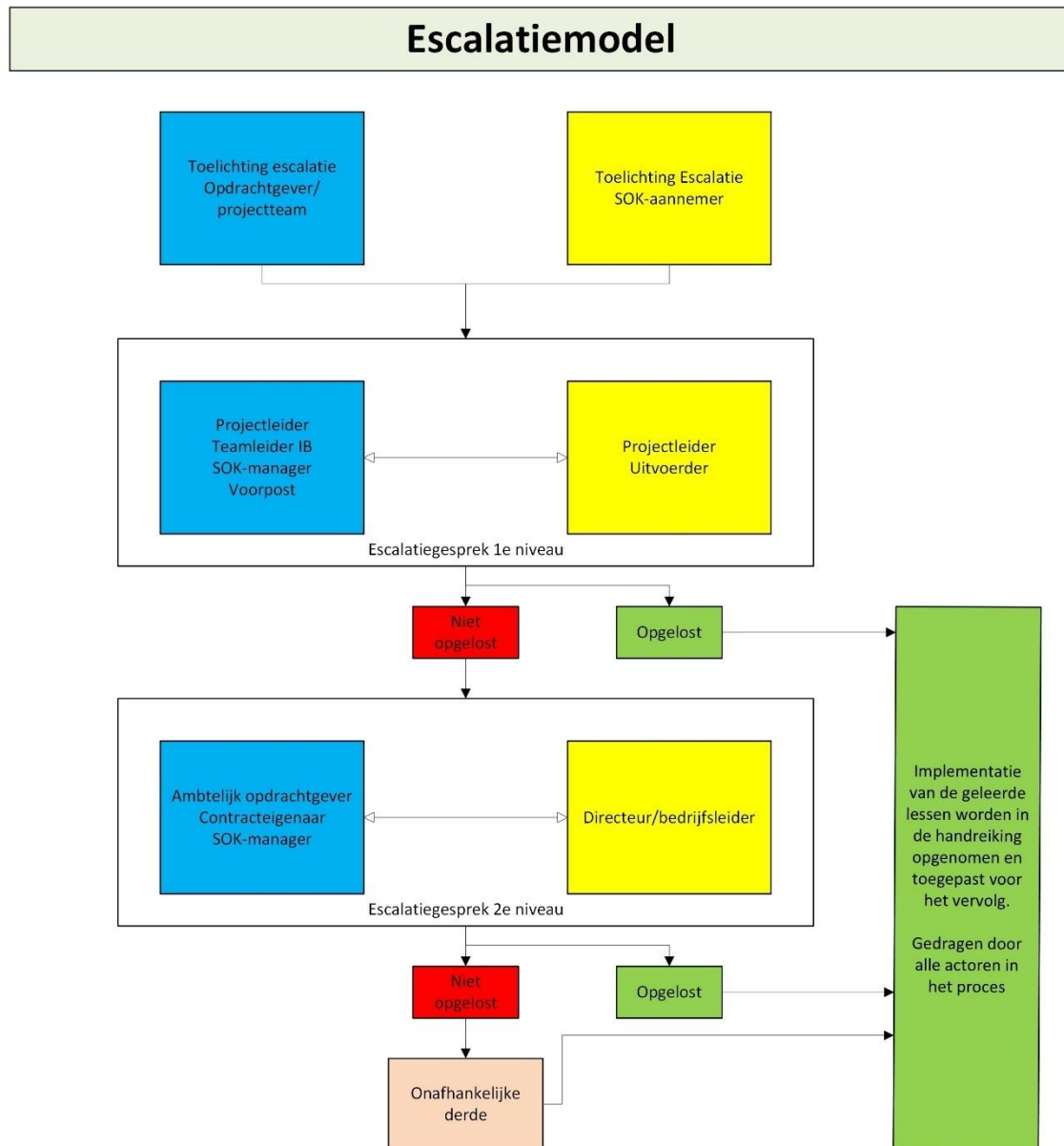
Tegelijkertijd dient het projectteam de financiële gegevens (eindafrekening, afwijkingen en evaluatieformulier in VISI) terug te koppelen aan de kostendeskundige en het SOK-team. (Zie ook bijlage 1)

Figuur 3, uitvoering/opleveringsproces

6 Escalatiemodel

Er kan naar de SOK-manager worden geëscaleerd, indien er, ondanks de samenwerking, geschilpunten tussen opdrachtgever en SOK-aannemer onopgelost blijven. Hij/zij zal dan als onafhankelijke derde trachten de samenwerking weer een goede richting mee te geven, mede op basis van deze handreiking. Een escalatie kan alleen door OG en SOK-aannemer gezamenlijk worden ingezet. Zie onderstaand escalatiemodel. Escalatie wordt altijd gezamenlijk geïnitieerd en ingebracht via SOKverhardingen@amsterdam.nl

Voorposten

Als er simpelweg hulp wordt gevraagd bij het optimaliseren van de samenwerking of er hulp nodig is bij de implementatie van de SOK verwijzen we graag naar de voorposten in de windrichting. Zij kunnen helpen met operationele zaken of bij problemen of constatering in het proces die niet per definitie een escalatie waard zijn.

We proberen deze feedback integraal op te pakken binnen het SOK-team. De voorposten per windrichting zijn als volgt:

Windrichting	Voorpost
Centrum/West	
Nieuw West	
Oost/Zuidoost	
Zuid	
Noord	
Team Wegen	

<Toevoegen indien bekend voor de 3.0>

7 KPI's en verbetering

Kritische prestatie indicatoren dienen ons iets te vertellen over het functioneren van het contract. We hebben leidende principes opgenomen waar we ons, zowel als opdrachtgever als opdrachtnemer, aan committeren. We spannen ons in om een duurzame samenwerking met elkaar te ontwikkelen en te verbeteren.

Om deze ontwikkeling en samenwerking te vatten in enkele KPI's is lastig, maar we proberen met de gestelde KPI's in het contract op zoek te gaan naar een continue leerproces en continue verbetering op allerlei vlakken.

<Link naar formats toevoegen>

We hebben in dit contract twee KPI's die gemeten worden. Deze KPI's worden door de aannemers ieder half jaar aan het SOK-team gerapporteerd. We verwachten dat de terugkoppeling van KPI 2 wordt gemonitord in het VISI proces en dat daar de terugkoppeling wordt gegeven om de KPI te kunnen meten, real-time.

KPI 1; Verbetervoorstellen

CONCEPT

De eerste KPI ziet op verbetervoorstellen. We gaan een langdurig contract aan met verschillende partijen. We weten geen van allen hoe de wereld, Nederland, de stad Amsterdam, de aannemerij en het ambtenarenapparaat gaat veranderen in 8 jaar. Zelfs al zouden al deze factoren hetzelfde blijven weten we uit ervaring dat er vele verbeteringen mogelijk zijn binnen de processen die we hanteren of zaken die buiten beter kunnen.

Voor deze KPI hebben we verschillende thema's gedefinieerd. Van iedere aannemer én van iedere projectleider/projectteam verwachten we minimaal één en maximaal twee verbetervoorstellen per thema, per periode.

We hanteren de volgende thema's voor de KPI:

- Samenwerking;
- Processen opdrachtgever;
- Processen opdrachtnemer.

We hebben hiervoor een format opgesteld <Link toevoegen>.

Hoe beoordelen we deze voorstellen? We kijken naar enkele criteria:

- Uniform toepasbaar, en hoe makkelijk is het toepasbaar;
- Haalbaarheid van het voorstel;
- De impact van het voorstel;
- Mate waarin het voorstel in onze invloedssfeer ligt.

Het is dus belangrijk dat de voorstellen SMART geformuleerd zijn. We zullen deze voorstellen beoordelen en hier een cijfer aan geven. Hierbij hanteren we een ondergrens waartegen we de voorstellen zullen beoordelen.

Op het moment dat er onvoldoende wordt gescoord door een aannemer verwachten we dat er beheersmaatregelen worden genomen om de ondergrens van de KPI te behalen.

<Ondergrens moet nog gedefinieerd worden. Scoretabel toevoegen. Beheersmaatregelen worden uitgevraagd bij gunningsfase>

KPI 2; Eerlijke prijs

CONCEPT

Het concept van de eerlijke prijs is voortdurend in ontwikkeling. Dit blijft een thema wat onze aandacht heeft en waar we de behoefte merken binnen de organisatie om actief op te monitoren en op te kunnen beoordelen. Om deze reden hebben we gekozen om de eerlijke prijs als KPI op te nemen in het contract.

We hebben hiervoor al enkele randvoorwaarden gesteld in het contract. Er is een stadsbrede tarievenlijst vastgesteld, en bij de inschrijving van de aannemers zijn er producties opgegeven voor veel voorkomende posten in complexe en minder complexe werken.

Het AKWR percentage is vastgesteld en er is aangegeven wat we verstaan onder AK en wat er valt onder de uitvoeringskosten. Dit alles dient niet om de ondernemende aannemer in de weg te zitten, maar om de transparantie en verifieerbaarheid te waarborgen.

Doordat de aannemer in de samenwerkingsovereenkomst betrokken wordt bij de voorbereidingsfase is het prijsvormingsproces anders dan bij een openbare aanbesteding. We willen hier gebruik van maken om tot een eerlijke prijs te komen.

CONCEPT

Formule bepaling KPI

SSK raming + percentages onvoorzien

Kostenopgave = Waarde KPI

Uitgangspunten

- Raming moet gezamenlijk worden opgesteld in de voorbereidingsfase
- Score tov bepaalde afwijking
 - 1=100% score
 - 0,8 = 1,2 = 80% score
 - Streefwaarde KPI = 80%(?)

In de plannen van de aannemers dienen er beheersmaatregelen te worden opgenomen indien de KPI's niet worden behaald. Hoe gaat de aannemer er voor zorgen om wel de streefwaarde te behalen?

- Score niet bepalen = beheersmaatregel
- Score lager dan streefwaarde = beheersmaatregel
- Streefwaarde kan worden aangepast gedurende looptijd SOK (oefening met dit model zou moeten leiden tot betere inschattingen aan de voorkant)
- Onderbouwing van verschillen raming tov uitvoering dient aangeleverd te worden

8 Emissieloos werken, Circulariteit & Emissietool

Emissieloos werken en de duurzaamheidsdoelstellingen zijn één van de pijlers waarop de samenwerkingsovereenkomst op gebouwd is. Er zijn flinke stappen gezet op dit onderdeel. Ook bij dit contract willen we vooruitstrevend en beleid hanteren voor een duurzame toekomst.

Emissieloos werken

Voor het emissieloos werken in de SOK volgen we de routekaart voor schoon en emissieloos bouwen. Dit houdt in dat:

- Per 1 januari 2028: inzet van emissieloos materieel tot 130 kW;
- Per 1 januari 2030: 100% emissievrije uitvoering.

Gezien het SOK contract een lange looptijd heeft zullen we met de verschillende periodes van de routekaart in aanraking komen.

	Periode 1 01-12-23 t/m 31-12-24	Periode 2 01-01-25 t/m 31-12-27	Periode 3 01-01-28 t/m 31-12-29	Periode 4 01-01-30 en verder
Licht ('minimaterieel' <19 kW)	100% ZE	100% ZE	100% ZE	100% ZE
Licht (19-37 kW)	Stage IIIa	100% ZE	100% ZE	100% ZE
Licht (37-56 kW)	Stage IIIb	100% ZE	100% ZE	100% ZE
Middelzwaar (56-130 kW)	Stage IIIb	Stage IV met roetfilter*	100% ZE	100% ZE
Zwaar (130-560 kW)	Stage IIIb	Stage IV met roetfilter*	Stage IV met roetfilter*	100% ZE
Specialistisch (levensduur >15 jaar) Zeer zwaar (>560 kW)	Geen eis	Geen eis	Katalysator en roetfilter*	100% ZE
Stationair (generatoren, pompen, torenkranen)	Gelijk aan eisen niet-stationair	Gelijk aan eisen niet-stationair	100% ZE <560 kW >560 kW gelijk aan eisen niet-stationair	100% ZE

Minimum eisen conform landelijk convenant SEB, basissniveau.
 Minimum eisen Amsterdam, als toepassing van het ambitieuze niveau.
 *Met 'katalysator' wordt bedoeld een effectieve SCR-katalysator. Met 'roetfilter'/RF wordt bedoeld een werkend, gesloten roetfilter.

Hoe gaan we hiermee om in de praktijk?

Emissieloos werken is het uitgangspunt. Dit houdt in:

- Projecten worden in beginsel emissieloos voorbereid en uitgevoerd;
- Afwijkingen zijn alleen toegestaan indien dit aantoonbaar niet haalbaar is.

We verwachten hierbij een inspanning van zowel de projectteams van de gemeente Amsterdam alsook van de SOK-aannemers. Nu snappen we ook dat de praktijk weerbarstiger is dan de theorie. Indien er zich afwijkingen voordoen is de werkwijze als volgt:

- Onderbouwing vooraf
 - o De aannemer en het projectteam motiveren waarom emissieloos niet mogelijk is (technisch, logistiek of beschikbaar materieel).
- Vastlegging
 - o De afwijking wordt vastgelegd in een standaardformulier [<Link toevoegen naar formulier>](#).
 - o Dit formulier wordt ondertekend door projectleider, aannemer en directievoerder.
- Dossiervorming

- Het formulier wordt toegevoegd aan de VISI-omgeving.

<Nog uit te werken: duidelijke en eenduidige uitzonderingsgronden (bijv. netcapaciteit, veiligheid, technische onhaalbaarheid)>

Emissietool

De emissietool is in het vorige contract ontwikkeld. Hiermee willen we inzicht krijgen in de inzet van het materieel en de herkomst van de materialen. Voordat een project in uitvoering gaat zal het bestek getoetst moeten worden bij het BERT (zie ook het processchema). Hiervoor dient er een Aeriusberekening te worden toegevoegd.

Naast de Aeriusberekening dient de emissietool te worden ingevuld. De emissietool is te bereiken [via deze link](#).

Op het moment dat alles emissieloos wordt uitgevoerd, dat kan omdat het werk zich ernaar leent of als we verder in de looptijd zitten van de SOK en de eisen dus worden aangescherpt, dan kan de keuze worden gemaakt vanuit het SOK-team samen met de aannemer om de emissietool voor projecten enkel in te vullen voor de materialen en niet langer voor het materieel. Hiermee kunnen we de administratieve last beperken maar houden we toch grip op de circulariteitsdoelstellingen.

Circulariteit

Circulariteit is, naast emissieloos werken, een tweede belangrijke duurzaamheidsdoelstelling binnen de SOK. De gemeente streeft naar:

- 50% minder gebruik van primaire grondstoffen in 2030;
- een volledig circulaire werkwijze in 2050.

Om deze doelen te behalen hanteren we de volgende criteria:

- Vrijkomende materialen zoveel mogelijk hoogwaardig worden hergebruikt;
- Toepassing van nieuwe materialen wordt gemotiveerd indien hergebruik niet mogelijk is.
 - Praktische invulling
- Hergebruik van bestratingsmaterialen (zoals klinkers en tegels) is standaard;
- Materiaalstromen worden inzichtelijk gemaakt (o.a. via de emissietool);
- Aannemers worden gestimuleerd om met verbetervoorstellen te komen voor circulaire toepassingen (dit kan ook een plek krijgen in de KPI over verbetervoorstellen).

Uit evaluaties blijkt dat hergebruikpercentages toenemen en dat circulariteit steeds beter wordt toegepast, al blijft verdere standaardisatie en registratie noodzakelijk.

9 Uitgangspunten eerlijke prijs

Om discussies over de prijsvorming te voorkomen hebben we een niet limitatieve lijst gemaakt van uitgangspunten waarmee we richting willen geven aan de aannemers en de projectteams om tot een eerlijke prijs te komen. Deze lijst is toegevoegd als Bijlage II. Hieronder is een toelichting gegeven op de verschillende termen die gebruikt worden en welke lijn hierin wordt aangehouden.

Directe kosten

Binnen de RAW-systematiek worden de directe kosten bepaald door de eenheidsprijzen van de resultaatsverplichting in deel 2.2. Eenheidsprijzen bestaan uit tarieven voor personeel, inzet van materieel vermenigvuldigd met een hoeveelheid of productienorm en eventueel de inkoop van materiaal. Productienormen zijn daarbij altijd project-specifiek en afhankelijk van de omgevingsvariabelen en niet voor alle Nadere Overeenkomsten vooraf vast te stellen.

Dit ligt anders als het gaat om de tarieven. Deze zijn gekoppeld aan personeelsfuncties of materieel.

Productienormen

Opdrachtgever en SOK-aannemer calculeren in de voorbereidingsfase de kosten op basis van de vaste tarieven en een inschatting van de productienormen.

De productienormen zullen vallen binnen de normen waarmee is ingeschreven door de aannemer. Daarin zijn de grenzen gesteld van de productienormen voor veel voorkomende posten.

Indien opdrachtgever en SOK-aannemer voor bepaalde posten geen redelijke productienorm weten in te schatten kan men in de voorbereidingsfase de afspraak maken om deze in het werk te meten. De verrekenprijs kan dan worden aangepast waarbij er voor de betreffende post sprake is van een verrekening op basis van nacalculatie. Dit kan alleen bij de posten die hiervoor in de voorbereidingsfase gezamenlijk zijn aangewezen. Op hoofdlijnen is de werkwijze voor nacalculatie als volgt:

1. Opdrachtgever en SOK-aannemer stellen in de voorbereidingsfase vast welke posten in aanmerking komen voor verrekening op nacalculatie. Deze worden vermeld in de Nadere Overeenkomst.
2. Voor de prijsopgave hanteren OG en SOK-aannemer de vaste tarieven en een gemiddelde productienorm.
3. Directievoerder (of toezichthouder) en uitvoerder meten de daadwerkelijke productienorm in het werk en leggen deze gezamenlijk vast in de weekrapporten, e.e.a. volgens artikel 27 van de UAV 2012.
4. Op basis van de werkelijk gemeten productienorm worden de vooraf aangewezen verrekenprijzen naar boven of beneden bijgesteld. De bijgestelde verrekenprijs wordt beschouwd als een bestekswijziging conform par. 36 van de UAV 2012.

Kosten voorbereidingsfase

Kosten die worden gemaakt in de voorbereidingsfase (voordat de Nadere Overeenkomst is gesloten) worden apart in rekening gebracht op basis de tarieven die zijn opgenomen in de tarievenlijst. Opdrachtgever en SOK-aannemer maken afspraken over de verrekening van deze kosten (regie of vaste prijs).

Staartkosten

De staartkosten zijn volgens de RAW-systematiek onderverdeeld in eenmalige kosten (EK), uitvoeringskosten (UK), algemene kosten (AK) en winst & risico (W&RK). Naast deze onderdelen worden geen andere kostensoorten in de staart toegevoegd.

Eenmalige Kosten & Uitvoeringskosten

De eenmalige kosten en uitvoeringskosten zijn kosten die niet direct zijn toe te wijzen aan de afzonderlijke resultaatsverplichtingen. Eenmalige kosten zijn onder andere de inrichting van het werkterrein, aanleg en opruimen van de bouwplaats voorzieningen en de aan- en afvoer van groot (asfalt)materieel. Uitvoeringskosten zijn in tegenstelling tot eenmalige kosten omvang- en tijdgebonden zoals inzet van de uitvoerder en het in stand houden van bouwplaats voorzieningen.

We hebben de zienswijze op dergelijke kosten verder uitgesplitst in bijlage II van dit document.

Algemene Kosten en Winst & Risico

Algemene Kosten zijn alle kosten die op grond van het ontbreken van een direct verband met een Nadere Overeenkomst dan wel uit overwegingen van praktische doelmatigheid, niet aan de Nadere Overeenkomsten kunnen worden toegerekend. Hiertoe behoren tevens (SOK-)kosten zoals het management en administratie van de Samenwerkingsovereenkomst en alle overige verplichtingen die volgen uit deze Samenwerkingsovereenkomst en de inrichting en instandhouding en het opruimen van een nader te bepalen hub-terrein. Hiertoe behoren niet de kosten voor de huur of verwerving van een terrein ten behoeve van de hub-locatie.

Het AKWR percentage is vastgesteld op 14%. Voor een verdere uiteenzetting van de AK verwijzen we naar bijlage II.

10 Rolhouders SOK proces Gemeente Amsterdam

De projectleider van het IB is verantwoordelijk voor het samenstellen van het projectteam en het (vroegtijdig) aanstellen van een directievoerder. De directievoerder dient actief te worden betrokken in de voorbereidingsfase. Daarnaast zijn een aantal rolhouders binnen het SOK-team die als adviseurs geraadpleegd kunnen worden in voorbereiding of uitvoering van een Nadere Overeenkomst. Alle mailverkeer met de rolhouders van het SOK-team verloopt via het mailadres: SOKverhardingen@amsterdam.nl mailverkeer via een contractbeheerder en of via een contractmanager privé zal niet in behandeling worden genomen. De rolhouders worden hier toegelicht:

Contractbeheer & Bestek Registratie Team (RAW-bestekken)

De Contractbeheerder is verantwoordelijk voor de behandeling van de intake en het toekennen van AI-nummers. Het Contractbeheer van de SOK dient niet te worden verward met het Bestek Registratie Team voor RAW-bestekken (BERT). Het BERT heeft ook een belangrijke rol in het proces, namelijk het toetsen en vrijgeven van de RAW-bestekken die door de projectteams tezamen met de aannemers worden opgesteld.

SOK-manager

De SOK-managers voeren halfjaarlijks de voortgangsgesprekken met de SOK-aannemers en is aanspreekpunt voor alle zaken op SOK-niveau en aanspreekpunt bij escalatie op Nadere Overeenkomsten. De SOK-manager heeft nadrukkelijk niet de rol van contractmanager bij de Nadere Overeenkomsten. De SOK-manager kan wel systeem- en proces-audits bij de SOK-aannemers verrichten o.a. ter verificatie van de EMVI beloften.

Vakgroep Duurzaamheid, Circulariteit & Schone Lucht

De Vakgroep Duurzaamheid, Circulariteit & Schone Lucht is intensief betrokken geweest bij de samenstelling en aanbesteding van de SOK 2.0. De Vakgroep Duurzaamheid, Circulariteit & Schone Lucht ondersteunt bij de keuzes en afwegingen met betrekking tot emissieloos werken, duurzame asfaltmengsels, circulariteit bestratingsmaterialen en CO₂ prestatieladder.

Kostendeskundigen SOK3.0.

Namens de kostendeskundigen is er een centrale coördinator die sturing geeft aan de ontwikkelingen op het gebied van eerlijke prijs. De projectteams blijven zelf verantwoordelijk voor het betrekken van een individuele kostendeskundige voor het opstellen en transparant maken van een SSK- of directieraming.

Ankerpunten directievoerders

Naast de directievoerders die onderdeel zijn van de individuele projectteams en de directievoering op het werk verzorgen zijn er per perceel zogeheten ankerpunten. Voor elk perceel is het betreffende ankerpunt het aanspreekpunt t.a.v. issues of vraagstukken die spelen met betrekking tot het presteren of het handelen van de uitvoering van de SOK-aannemer. De ankerpunten hebben periodiek overleg met de SOK-manager en geven input voor de halfjaarlijkse voortgangsgesprekken met de SOK-aannemers.

Teamleiders IB

Bij het werken met de samenwerkingsovereenkomsten hebben de teamleiders van het IB eveneens een belangrijke rol. Zij geven sturing aan de projectleiders die verantwoordelijk zijn voor het werken volgens kwaliteitssysteem en toepassing van relevante Amsterdamse bepalingen en regelingen. De

teamleiders vormen samen met de SOK-managers het eerste escalatieniveau in het geval de samenwerking niet goed verloopt.

Versiebeheer

Deze handreiking wordt periodiek bijgewerkt. Heb je suggesties ter verbetering van deze handreiking, mail ze dan naar sokverhardingen@amsterdam.nl.

11 Handige links

<LINKS WORDEN BIJGEWERKT BIJ PUBLICATIE GUNNINGSLEIDRAAD>

Intakeformulier

Sharepoint SOK verhandingen

Emissietool

KPI format

Standaard formulier afwijken emissieloos werken

Herziene marktstrategie

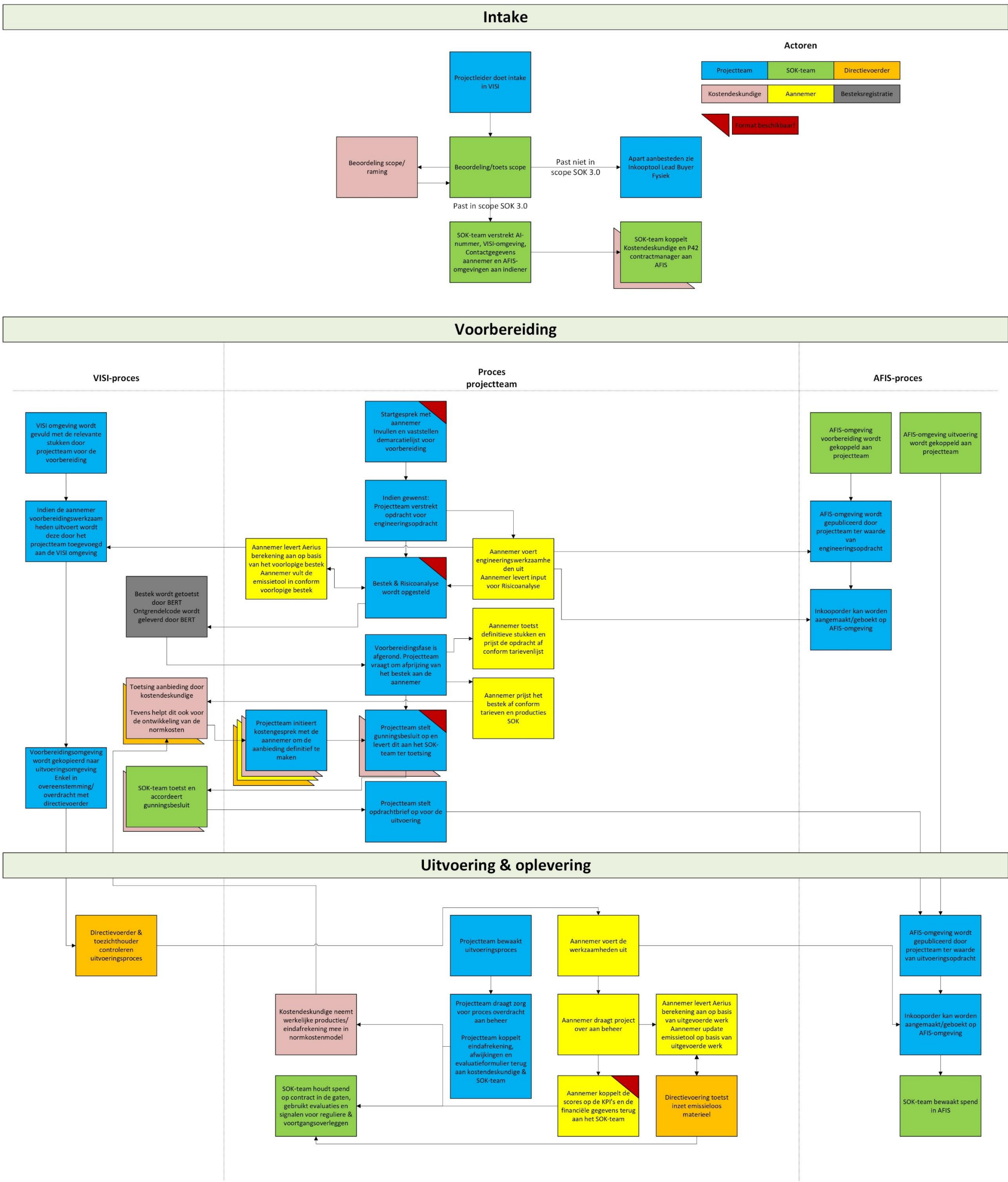
KKT linkjes

Realisatie

Evaluatieformulieren

Bijlage I

Processchema SOK-verhardingen
Processtappen en actoren Gemeente Amsterdam

Bijlage II

< Toe te voegen: Uiteenzetting kosten AK/UK >

Bijlage III

Tarievenlijst